

[Victor Gram.]

være bæredygtig. Der findes kun én vej at gå: på så mange måder som muligt at binde tyskerne i et forpligtende samarbejde, således som den norske udenrigsminister, Halvard Lange, har udtrykt det.

Den højtærede udenrigsminister citerede den tyske historiker Golo Manns udtalelse om, at NATOs defensive karakter er fastholdt også efter Vesttysklands optagelse. Jeg synes, det er rimeligt at tage dette som et enkelt udtryk blandt mange for værdien af at have Tyskland placeret i et positivt samarbejde fremfor at lade det sejle sin egen sø med alle de faremomenter, dette ville kunne indeholde for freden i Europa.

Jeg synes endvidere for at tage et andet eksempel, at den debat, der i går fandt sted i forbundsdagen i Vesttyskland, tjener det samme formål: at understrege, at de mål, Vesttyskland har sat sig, det er mål, som kun kan nås gennem forhandling og aldrig med våbenmagt. Denne understregning af det demokratiske Vesttysklands hensigter synes jeg er noget, der lægger op til en klar forståelse af, hvad det er, der er ledetråden i det vesttyske demokrati.

Jeg har opholdt mig lidt ved dette emne, fordi det forekommer mig vigtigt, at man ikke lader sig føre ind på et vildspor af en historisk bestemt indstilling, som ikke kan holde til de krav, udviklingen i dag stiller til os. Jeg nærer den største respekt for følelser, og jeg forstår de følelser, der kan opstå i forbindelse med et militært samarbejde med Vesttyskland; men det ville ikke være rigtigt af os at lade disse følelser blokere mulighederne for en positiv udvikling og et positivt samarbejde mellem folkene. Vi er her, og vi må leve sammen, og vi må indrette os på et fornuftigt levesæt. Det forekommer mig, at både det vesttyske folk og de øvrige vesteuropæiske folk har noget at vinde ved et samarbejde. En isolering af Vesttyskland vil i sig selv indeholde kimen til nye bitre erfaringer.

Jeg deler det synspunkt, at det ikke kan være Sovjetunionens alvorlige mening, at der i dette samarbejde skulle ligge trusler mod Sovjetunionen; tværtimod må det være rimeligt at antage, at en fastholden af Vesttyskland i samarbejdet med de øvrige vestlige demokratiske folk, der ikke med nogen berettigelse vil kunne påstås

at være i besiddelse af angrebshensigter, vil være en garanti også for Sovjetunionens sikkerhed.

Jeg anerkender, at begge parter, øst og vest, har sikkerhedskrav at stille og har berettigede interesser at varetage. Det store spørgsmål er, hvorledes disse interesser kan ledes ind i afspænding. Vi kan vel klare vort sikkerhedsproblem gennem et fælles forsvarssystem, men hvordan komme videre? Det er det, der er spørgsmålet. Den højtærede udenrigsminister var i et afsnit af sin redegørelse inde på problemet, som jo er mere et politisk end et militært problem, og det er klart, at dette problem løses kun ved forhandlingsbordet. Hvordan kan vi få løst op for den hårdknude, som forholdet mellem magtblokkene er låst fast i? Ja, måske ligger der i de synspunkter, som præsident Kennedy gav udtryk for i interviewet i Izvestia, noget, som skulle kunne overbevise Sovjetunionen om vestens fredelige hensigter, noget, som både kunne være garanti og også forslag, og som kan åbne mulighed for forhandlinger, der kan lette forbindelserne mellem øst og vest og blive udgangspunkt for en begyndende afvikling af det spændingsforhold, der hidtil ikke alene har skabt usikkerhed og frygt, men også hindret, som den højtærede udenrigsminister gav udtryk for det, FN i at virke efter sin hensigt. Vi skal have løst den udenrigspolitiske hårdknude i Europa, før vi kan gøre os håb om gennem et handledygtigt FN at lede det internationale samarbejde ind i konstruktive baner.

Jeg er enig med den højtærede udenrigsminister i, at en ærlig vilje til gennem forhandlinger at opnå resultater kunne bringe os nærmere den afspænding, som vi i realiteten alle sammen ønsker, og mit parti vil støtte de bestræbelser, der positivt gøres på at nå dette mål. Det er min opfattelse med hensyn til de områder, jeg her har talt om, og som er i relation til de redegørelser, den højtærede udenrigsminister og den højtærede forsvarsminister har givet, at de synspunkter, der er indeholdt i regeringens redegørelse her, er synspunkter, der deles af den overvejende del af tinget, og jeg tror, det er hensigtsmæssigt, at det høje ting ved denne debats afslutning i en motiveret dagsorden giver udtryk for sin tilslutning til de synspunkter, regeringen